

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Факультету психології,
соціальної роботи та спеціальної
освіти

Протокол № ____ від ____ . ____ . 2024 р.
Голова Вченої ради

_____ Наталія КЛІШЕВИЧ

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

(назва форми підсумкової атестації)

спеціальності: 053 Психологія

рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 053.00.02. Практична психологія

Схвалено на засіданні

кафедри практичної психології

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2024 р.

Зав. кафедри _____ Литвиненко

Олена Олександрівна

2023-2024 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасна підготовка фахівців за спеціальністю 053 Психологія (Практична психологія) ґрунтується на інтеграції навчальних програм, які спрямовані на забезпечення високої ефективності майбутньої професійної діяльності психолога.

Програма атестаційного екзамену з психології передбачає дотримання співвідношення теоретичного компонента, що проявляється у визначенні рівня сформованості базових знань та уявлень у галузі загальної, педагогічної та соціальної психології, та практичного, який передбачає володіння уміннями і навичками психодіагностики та психологічного консультування.

Отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія (Практична психологія) базується на визначенні рівня підготовки випускників із дисциплін циклу з формування фахових компетентностей відповідного навчального плану.

Чинним навчальним планом передбачена така форма підсумкової атестації:

Напря́м підготовки (спеціальність), освітній рівень	Форма держаної атестації
053 Психологія (Практична психологія)	Атестаційний екзамен

Питання до атестаційного екзамену з психології відповідають змісту робочих програм навчальних дисциплін, які виносяться на підсумкову атестацію.

На атестаційний екзамен з психології виносяться зміст таких навчальних дисциплін:

- загальна психологія з практикумом;
- психокорекція
- психологія розвитку;
- психологія особистості;
- психодіагностика;
- експериментальна психологія;
- психологічне консультування;
- основи психотерапії

Форма проведення іспиту – тестова.

Тривалість іспиту – 1 година 20 хвилин.

Кількість балів (max – 100)	Критерії оцінювання знань випускника
90 – 100	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82 – 89	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75 – 81	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69 – 74	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60 – 68	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ПРОГРАМА
атестаційного екзамену
 для спеціальності 053 Психологія (Практична психологія),
 першого (бакалаврського) освітнього рівня

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ З ПРАКТИМУМОМ

Предмет та завдання загальної психології. Поняття про психіку та її природу. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і саморегуляції людини. Самосвідомість і «Я-концепція». Поняття про особистість та її структуру. Активність особистості та її джерела. Загальна психологічна характеристика діяльності, її структура і види. Поняття про відчуття. Фізіологічні механізми відчуття. Класифікація відчуттів. Основні властивості відчуттів. Поняття про сприйняття. Фізіологічні механізми сприйняття. Основні властивості сприйняття. Пам'ять як психічний процес. Основні види і процеси пам'яті. Типи запам'ятовування. Прийоми ефективного запам'ятовування. Поняття про уяву. Види уяви. Механізми створення образів уяви. Поняття про мислення. Природа мислення та його різновиди. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Поняття про увагу. Основні види уваги. Характеристика властивостей уваги. Поняття про волю. Вольові властивості особистості. Фізіологічні і мотиваційні аспекти вольових дій. Структура вольової дії та аналіз її компонентів. Поняття про емоції та почуття. Види емоцій. Види почуттів. Поняття про спрямованість особистості. Компоненти спрямованості особистості. Поняття про здібності людини. Класифікація здібностей. Рівні розвитку здібностей. Задатки і здібності. Обдарованість. Майстерність. Талант. Геніальність. Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Типи темпераменту. Поняття про характер. Закономірності формування характеру. Взаємозв'язок характеру і темпераменту.

Рекомендована література

1. Загальна психологія: навчальний посібник / авторський колектив; за заг. ред. Р.А Калениченка, О.Г. Льовкіної, І.О. Петухової. Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2020. 554 с.
2. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с.
3. Короход Я.Д., Третьякова Т.М. Історія психології: навч.-метод. рекомендації для студентів бакалаврського рівня спеціальності «Психологія». Одеса: Фенікс, 2019. 38 с.

4. Курова А.В., Крюкова М.А., Загальна психологія (Вступ до спеціальності). Одеса: Фенікс, 2019. 37 с.

5. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології: Посібник. Київ : Знання, 2018. 203 с.

ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ

Психологія розвитку як міждисциплінарна наука, її предмет та завдання. Місце психології розвитку в системі психологічних знань, її зв'язки з іншими науками. Історія виникнення та становлення психології розвитку. Структура психології розвитку. Поняття про психічний розвиток людини та його особливості. Взаємозв'язок психічного розвитку індивіда та формування його особистості. Характеристика показників психічного розвитку. Вікові й індивідуальні особливості психічного розвитку, їх співвідношення. Явища акселерації та ретардації у формуванні особистості. Поняття про сенситивні періоди розвитку психіки, їх значення та критерії вияву. Поняття про психологічний вік людини, його співвідношення з хронологічним віком. Проблема здійснення вікової періодизації психічного розвитку людини: методологічний, хронологічний та етнічний аспекти. Пренатальний період як базовий для зародження психіки дитини. Стадії пренатального розвитку, їх зміст. Ранній вік як етап онтогенезу людини, розгляд його значення у становленні особистості базовими психологічними концепціями. Дошкільний період як етап онтогенезу людини, його внесок у психічний розвиток. Аналіз соціальної ситуації розвитку дитини 3-6 років життя. Ігрова діяльність – провідна для психічного розвитку дошкільника, її функції та динаміка. Вплив фізичного розвитку молодшого школяра на його психіку. Особливості фізичного та фізіологічного розвитку підлітка та їх вплив на розвиток психіки. Специфіка провідної діяльності підліткового віку. Спілкування підлітків з ровесниками, формування та вияви почуття дорослості. Загальні соціальні та психологічні особливості юнацького віку. Учбово-професійна діяльність як провідна для юнацького віку. Особливості фізичної сфери людини раннього дорослого віку та їх вплив на психіку. Психосоціальний розвиток в середній дорослості. Старість як етап онтогенезу людини, її періодизація. Проблема ейджизму.

Рекомендована література

1. Кушнір Ю.В. Вікова та спеціальна психологія: навч. посіб. Київ, 2020. 21с.
2. Особистісно-професійне становлення сучасної молоді: соціально-психологічні та соціологічні аспекти : монографія / Льовкіна О. Г., Романюк Л. В., Петухова І. О., Богдановський І. В. та ін.; за заг. ред. О. Льовкіної. Ірпінь : Університет ДФС України, 2022. 330 с.

3. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості: монографія / [За ред. С.Д. Максименка, С.Б. Кузікова, В.Л. Зливкова]. Суми: Вид – во ДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 540с.

4. Психологія розвитку та формування особистості дитини : реком. бібліогр. покажч. Харків : ХНПУ, 2018. 76 с.

5. Татяничков А.О. Особливості розумових операцій учнів на етапі адаптації до основної школи. // Сучасні проблеми спеціальної освіти: теорія, досвід, інновації: монографія / За заг. ред. проф. І.В.Татяничкової. Вип.2. Слов'янськ : Вид-во Б.І. Маторіна, 2018. С. 279 -306.

6. Цільмак О.М. Методика проведення інтерактивних практичних занять з навчальної дисципліни «Психологія розвитку та особистісного зростання»: практикум. Одеса: Фенікс, 2020. 64 с. URI: <https://hdl.handle.net/11300/12879>

ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ

Психотерапія як форма психологічної допомоги. Визначення психотерапії, цілі і задачі. Особистість психотерапевта. Підготовка та навчання психотерапевтів. Помилки і зловживання в області психотерапії. Юридичні аспекти психотерапевтичної діяльності. Етичний кодекс психолога як нормативно правовий документ, що регулює психотерапевтичний процес. Особливості вирішення морально-етичних задач. Несвідоме і свідоме. Інстинкти і потяги. Структура особистості. Захисні механізми. Основні поняття адлеріанської психотерапії: почуття меншовартості, компенсація, стиль життя. Соціальний інтерес. Варіанти розвитку стилю життя. сеттінг . Основні елементи процесу психоаналізу: вільні асоціації; аналіз сновидінь; перенос; контрперенос. Основні технічні процедури: прояснення, конфронтація, інтерпретація, проробка трансферу. Супротив, його види і прояви. Психологічні особливості екзистенціальної психотерапії. Групи зустрічей К. Роджерса. Клієнт-центрована психотерапія та логотерапія. Дискурсивні особливості гуманістичної психотерапії. Психотерапія як процес взаємодії двох рівноправних суб'єктів. Загальні екзистенційні положення на яких базується екзистенційна психотерапія. Філософські джерела екзистенційної психотерапії. Головне завдання екзистенційного аналізу, феноменологічний аналіз структури буття. Особливості екзистенційної психотерапії. Логотерапія В.Франкла. Поняття когнітивно-поведінкової психотерапії. Основні методологічні і теоретичні постулати поведінкової психотерапії. Поведінковий аналіз: виявлення первинних подразників. Сбір анамнеза. Підготовка до поведінкової терапії. Основні методи і техніки поведінкової психотерапії. Поняття гештальту та особливості його функціонування. Відмінності між гештальт-психологією та гештальт-терапією. Основоположник гештальт-підходу Ф. Перлз та його погляди на процес психотерапії. Основні механізми роботи гештальт-терапевтів.

Проблематика, з якою працюють в межах гештальт-терапії. Практична реалізація принципів цілісності та актуальності. Робота з емоціями в межах гештальт-терапії. Основні техніки гештальт-терапії: пустий стілець та ін. Поняття про групову модель психотерапії. Організація групової психотерапії: форми організації психотерапевтичних груп, критерії відбору учасників групової психотерапії; груповий контракт. Закони функціонування сімейних систем. Методологічні принципи системної психотерапії. Техніки роботи із сім'єю: циркулярне інтерв'ю, позитивна конотація.

Рекомендована література

1. Арнц А. Схема-терапія: модель роботи з частками. Львів: Галицька видавнича спілка, 2020. 264 с.
2. Оптимізація групової взаємодії в малих групах: посібник / П. П. Горностай, Л. Г. Чорна, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, Г. В. Циганенко; за наук. ред. П. П. Горностая; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 126 с.
3. Психологічні ресурси взаємодії школи, сім'ї, громади: практичний посібник / за ред. Г. М. Бевз, М. С. Каніболоцької; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2022. 106 с.
4. Цільмак О. М., Лефтеров В. О. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі: навчально-наочний підручник / за заг. ред. О. М. Цільмак. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 266 с. з іл.
5. Юрченко В. М., Гришук М. М., Мороз О. І. Системна сімейна психотерапія як практичний засіб роботи психологів системи освіти України // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, червень 2020. № 11. С. 190-197
6. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.

ПСИХОДІАГНОСТИКА

Уявлення про психодіагностику. Історія становлення психодіагностики як науки. Співвіднесення понять «психодіагностика», «психологічне тестування», «психологічна оцінка». Предмет психодіагностики. Психодіагностичний метод. Діагностичні підходи: об'єктивний, суб'єктивний, проєктивний. Номотетичний та ідеографічний підходи. Поняття методу та методики у психодіагностиці. Стандартизовані і

нестандартизовані методи. Методи збору T-, L- і Q-даних. Стандартизація тесту. Визначення надійності, валідності та їх види. Поняття та цілі стандартизації тесту. Поняття психодіагностичного процесу. Психодіагностичне обстеження та дослідження. Етап збору даних. Змінні, що впливають на психодіагностичний процес. Етап обробки та інтерпретації даних. Кількісні та якісні методи обробки результатів діагностики. Математичні методи в психодіагностиці. Сирі бали та стандартизовані шкальні оцінки. Психологічний діагноз та його види. Психологічний прогноз та його види. Психодіагностичний висновок. Об'єктивний підхід в психодіагностиці. Поняття та види об'єктивних тестів. Тести інтелекту. Перші шкали інтелекту (шкала Біне-Сімона, шкала Стенфорд-Біне). Поняття про коефіцієнт інтелектуальності, IQ-показник. Вербальні і невербальні тести інтелекту. Тест Векслера. Тест структури інтелекту Амтхауера. Прогресивні матриці Равена. Культурно-вільний тест інтелекту Р. Кеттелла. Тести інтелекту Айзенка. Тести креативності Гілфорда. Тести креативності Торенса. Тести спеціальних здібностей. Тести досягнень. Суб'єктивний підхід в психодіагностиці. Опитувальники як стандартизований самозвіт. Особистісні опитувальники. Гомогенні та гетерогенні (багатофакторні) опитувальники. Типологічні опитувальники. Діагностика темпераменту та характеру. Опитувальники рис особистості. Опитувальники мотивів. Опитувальники станів та настрою. Опитувальники цінностей. Опитувальники інтересів. Опитувальники установок. Проблема достовірності особистісних опитувальників. Проективний підхід у психодіагностиці. Методологічна основа проективних методів. Класи проективних методик. Тест чорнильних плям Роршаха. Тематико-асерцептивний тест (ТАТ) та його модифікації. Кольоровий тест Люшера. Вербальні проективні тести. Малюнкові проективні тести.

Рекомендована література

- 1.Павлик Н. В. Психодіагностичний інструментарій вивчення гармонійності психологічного здоров'я особистості. Психологічне здоров'я. № 1 (6), 2021. С. 63-75. <http://journals.maup.com.ua/index.php/psych-health/article/view/1247/1745>
- 2.Павлик Н. В. Пізнай стан свого психологічного здоров'я. // Наука і суспільство. № 11-12, 2021. Київ.: С. 29-38
- 3.Петухова І.О. Діагностики і корекція навчальних труднощів: нейропсихологічний підхід. *Problems of modern psychology* № 3 (22), 2021. С. 49-55.

4.Петухова І.О. Тестування навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2020. №30. С. 159-163.

5.Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Місце експериментальної психології в системі наук. Визначення експериментальної психології. Предмет і завдання експериментальної психології. Поняття про методологію, метод, методіку. Система психологічних методів. Класифікація й методів психологічного дослідження (теоретичні, емпіричні, статистичні). Поняття змінної в психологічному дослідженні. Види змінних. Психологічні шкали (за С. Стівенсом). Основні характеристики шкал. Умови застосування шкал. Типологія експерименту: Експеримент “ex-post-facto“. Штучний експеримент. Генеральна сукупність і експериментальна вибірка. Репрезентативність вибірки. Експериментатор: його особистість і діяльність. Досліджуваний: його діяльність в експерименті. Особистість досліджуваного й ситуація психологічного експерименту. Артефакти в експериментальному дослідженні. Ефекти послідовності. Етичні принципи проведення дослідження. Характеристика етапів психологічного експерименту. Критерії надійності й валідності психологічного експерименту. Поняття про планування психологічного експерименту. Особливості обробки результатів експериментального дослідження в психології.

Рекомендована література

1.Бедан В.Б. Експериментальна психологія: практикум для студентів-психологів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2021. 89 с.

2.Бедан В.Б. Експериментальна психологія: робочий зошит для самостійної роботи студентів-психологів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2021. 75 с.

3.Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 360с.

4.Малхазов О.Р. Експериментальна психологія: практичний посібник. Київ: Талком, 2020. 321 с.

5.Петухова І.О. Діагностики і корекція навчальних труднощів: нейропсихологічний підхід. *Problems of modern psychology* № 3 (22), 2021. С. 49-55.

ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Основна характеристика психологічного консультування. Види психологічного консультування. Цілі і завдання психологічного консультування. Рамки психологічного консультування. Умови проведення психологічного консультування. Супервізії та інтервізії. Первинне тестування. Підходи до тестових методик. Анкетні методи роботи психолога. Загальна структура консультування. Перший етап. Другий етап. Заключний етап. Рекомендації і заключна рефлексія. Опір як адаптивна реакція клієнта у консультативній ситуації. Продукти перенесення і контрперенесення як матеріали для консультативної роботи. Захисні механізми. Поняття про техніку та технічні прийоми психологічного консультування. Універсальна та спеціальна техніка психологічного консультування. Діагностичні техніки. Техніки заключного етапу. Консультативна спеціалізація. Спеціалізовані консультативні центри. Бізнес-консультування. Коучинг. Менеджмент. Телефонне консультування – переваги та недоліки. Інтернет-консультування. Консультування з питань готовності до навчання. Надання консультативної допомоги вчителям. Особистісне зростання. Базові конфлікти особистості. Травматичні ситуації. Діагностика травматизації. Прояви і наслідки травматизації. Посттравматичні розлади. Кризові періоди життя людини. Екзистенційна складова кризи. Консультування з питань міжособистісної взаємодії. Соціофобія. Соціальна нечутливість. Соціальна вразливість. Соціальна дезадаптація. Сімейне консультування. Діагностичні методи, які застосовуються в сімейному консультуванні. Сепарація.

Рекомендована література

- 1.Лефтеров В. О., Ігнат'єва І. І., Цуркан О. В. Соціологія конфлікту: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса: Фенікс, 2019. 32 с.
- 2.Магдисюк Л. І. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
- 2.Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. – Миколаїв : Іліон, 2019. 134 с.

4.Цільмак О.М. Методика проведення інтерактивних практичних занять з навчальної дисципліни «Психологія конфлікту»: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 67 с. **URI:** <https://hdl.handle.net/11300/12877>

5.Цільмак О.М. Плани практичних занять з навчальної дисципліни «Психологічне консультування»: практикум. Одеса: Фенікс, 2021. 102 с.

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Психологія особистості як галузь науки. Предмет і завдання психології особистості. Визначення поняття «особистість». Індивідний, суб'єктний, індивідуальний рівні розвитку особистості. Структурний і системний наукові підходи у вивченні особистості: переваги й складності застосування. Проблема співвідношення в особистості біологічного та соціального. Структура особистості у вітчизняній психології. Психоаналітичний напрям. Диспозиційний напрям. Когнітивні концепції особистості. Проблема особистості в гуманістичній психології. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса. Екзистенційна психологія. Особистість з точки зору теорії наuczіння. Соціально-когнітивна теорія особистості А. Бандури. Теорія соціального наuczіння Дж. Роттера. Творча особистість. Теорія особистості у працях Г. Костюка. Особистість як «система систем» психологічних властивостей. Особистість як інтегральна психологічна якість у працях С. Максименка, Г. Балла й інших. Сучасні теорії формування особистості в українській психології. Теорія розвитку особистості школяра в навчальній діяльності (за О. Дусавицьким). Теорія виховання творчої особистості на основі стратегіального підходу (за В. Моляко). Моністична теорія багатовимірного розвитку особистості у працях В. Моргуна. Прикладні та прогностичні дослідження на засадах теорії багатовимірного розвитку особистості. Суб'єктність особистості (за В. Татенком). Індивід й особистість у психологічній теорії часу Б. Цуканова. Життєвий світ особистості (за Т. Титаренко) та стратегії її самореалізації. Умови розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості. Дефіцитарна мотивація й мотивація досягнення (А. Маслоу). Теорія мотивації досягнення успіху й уникнення невдач (Дж. Аткинсон, Д. Макклеланд). Теорія каузальної атрибуції (Ф. Хайдер, Дж. Келлі). Ціннісні орієнтації як змістовна характеристика спрямованості (М. Рокич). Зріла особистість та її характеристика (Г. Олпорт). Продуктивна особистість (Е. Фромм). Індивідована особистість (К.-Г. Юнг). Самоактуалізована особистість та її характеристики. Особисте зростання і вершинні переживання (А. Маслоу). Особистість повного функціонування (К. Роджерс).

Рекомендована література

1. Психологія особистості: навчальний посібник / укладачі Петухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. ; за заг. ред. Є. М. Суліми. Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2021. 348 с.
2. Кримова Н.О. Конспект лекцій до дисципліни «Психологія особистості» Одеса, 2021. 80 с.
3. Курова А.В. Психологія особистості: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса: Фенікс, 2019. 40 с.
4. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта. 2021. 134 с.
5. Особистісно-професійне становлення сучасної молоді: соціально-психологічні та соціологічні аспекти : монографія / Льовкіна О. Г., Романюк Л. В., Петухова І. О., Богдановський І. В. та ін.; за заг. ред. О. Льовкіної. Ірпінь : Університет ДФС України, 2022. 330 с.

ПСИХОКОРЕКЦІЯ

Психологічна корекція та її види. Поняття та принципи психокорекції. Основна характеристика психологічної корекції. Психологічна корекція та психотерапія. Принципи роботи в межах здійснення психокорекції. Вимоги до психолога, що здійснює психокорекцію. Теоретичні моделі психокорекційної практики. Основні підходи до психологічної корекції. Гуманістична психологія. Біхевіористичний підхід. Психодинамічний підхід. Екзистенційні техніки. Загальна характеристика методу. Основні види та форми дієвої психокорекції. Використання тілесно-орієнтованих методів у психологічній корекції. Використання психодрами в психологічній корекції. Використання психомалюнка в психологічній корекції. Використання казок в психологічній корекції. Використання роботи з піском в психологічній корекції. Використання методів НЛП (нейролінгвістичного програмування). Використання методів ігри у психокорекційній роботі. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри. Терапія мистецтвом. Арт-терапія. Групові методи психокорекційної роботи.

Техніки встановлення і підтримки психокорекційного контакту. Техніки психокорекційного впливу. Трансформаційні техніки (уміння). Сугестивні техніки: гіпноз, навіювання, аутотренінг. Катарсичні техніки. Ігрові техніки. Релаксація. Психогімнастика. Нейролінгвістичне програмування (НЛП). Проективні техніки. Основні види психологічної корекції. Сутність індивідуальної психокорекції. Групова психокорекція та її специфіка. Загальна характеристика видів корекційних груп. Методи корекції та розвитку уваги різних вікових груп. Теоретичні основи психодинамічного напрямку. Поняття про захисні механізми психіки. Концепції З. Фрейда, К. Юнга, А. Адлера та неофрейдистів. Консультативний процес і психотехніка психодинамічного напрямку. Психотехніки психодинамічного напрямку. Техніка «Вільні

асоціації». Техніка «Робота зі сноведіннями». Техніка «Аналіз трансферу (переносу)». Техніка «Аналіз опору». Техніка «Інтерпретація». Техніка «Робота зі захистами». Когнітивний напрям у консультуванні. Екзистенційний підхід у консультуванні. Гуманістичне та клієнтоцентроване консультування. Три основні течії напряму: екзистенційна («переживальна»), центрована на клієтові (роджеріанська) та гештальт-терапія. Психологічна допомога дітям та дорослим засобами МАК.

Рекомендована література

1. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
2. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології: Посібник. Київ : Знання, 2018. 203 с.
3. Соціальна психологія. Хрестоматія : навчальний посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 304 с.
4. Теорія та практика психокорекції особистості : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. / МОН України, Уманський держ. пед. у-нт імені Павла Тичини ; [голов. ред.: Сафін О. Д. ; редкол: Вахоцька І. О., Дудник О. А., Якимчук І. П]. Умань, 2021. 152 с.
5. Юрченко В. М., Грищук М. М., Мороз О. І. Системна сімейна психотерапія як практичний засіб роботи психологів системи освіти України // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2020. № 11. С.190-197